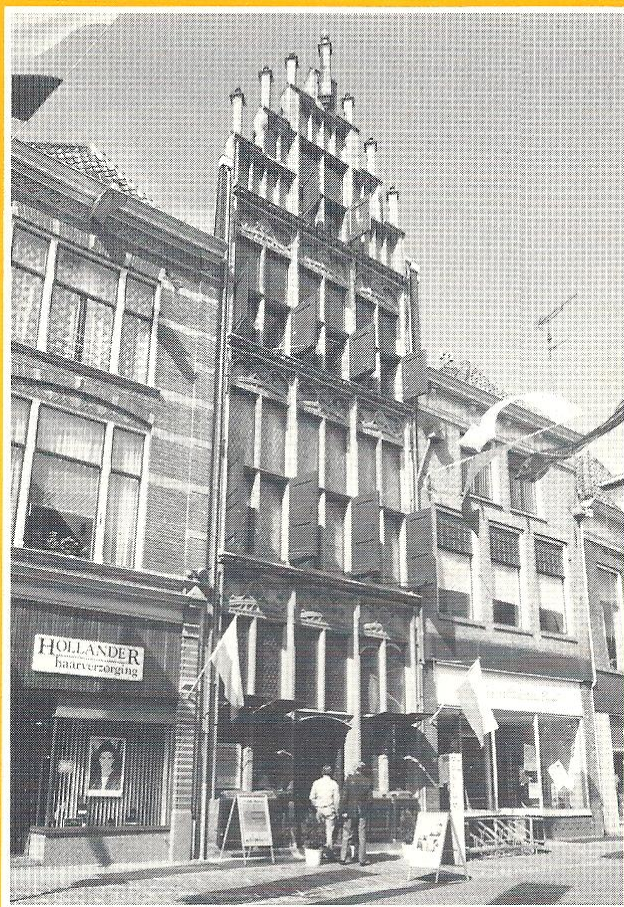

Drs. René van Mierlo

Kampen

in fragmenten

Schetsen over historische
aspecten van de
Kamper samenleving

DE NIEUWE TOREN

De Nieuwe Toren is één van de vele klokketorens waar Nederland in de zestiende en zeventiende eeuw patent op leek te hebben. In elke zichzelf respecterende stad wilde men graag een stadstoren, los van een kerk, bouwen. Er ging een zekere statusverhoging van uit, maar ook was het mooi om naar te kijken en men kon er een beiaard in plaatsen.

Dit gold ook voor Kampen. Op de plek waar nu de Nieuwe Toren staat, bevond zich tot 1646 het torentje van de kapel die bij het Heilige Geestgasthuis hoorde. De toren van de kapel diende tevens als stadsspeeltoren. Het stadsbestuur kwam in 1646 echter tot de conclusie dat de toren bouwvallig was geworden. Men wilde het geheel afbreken en op dezelfde plaats een nieuwe toren bouwen. Plannen in die richting werden ten zeerste bespoedigd door een felle brand die op 16 september 1646 de toren van de kapel volledig in de as legde.

Al het jaar daarop vroeg het stadsbestuur om ontwerpen voor de bouw van een nieuwe toren. De oproep resulteerde in drie plannen: één van Jan Adriaensz. Leeghwater, één van de Kampenaar Evert Rijnvisch en één van molenmaker Dirk Jan uit Edam. Vermoedelijk kreeg molenmaker Dirk Jan de opdracht, want hij kreeg voor zijn ontwerp het hoogste bedrag, namelijk zeventig Carolusguldens, uitbetaald. Bovendien doemt zijn naam tijdens de bouw van de toren telkens op.

Op 21 februari 1648 besloot het stadsbestuur tot de bouw van een fundament, zodat daar te zijner tijd een toren op geplaatst kon worden. Kasproblemen stonden uitvoering van het besluit echter in de weg. Desalniettemin stond de bouw van een toren hoog op de stedelijke prioriteitenlijst, want het jaar daarop werd het besluit herhaald. Eind februari 1649 kreeg molenmaker Dirk Jan de opdracht om de fundering te leggen. Op 28 juni 1649 metselden de zonen van de burgemeesters Brouwers en Backer de eerste steen.